

ЕКОЛОГІЧНА ЕТИКА ТА БІОЕТИКА

Кіс Є. А.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доцент Мокрецова Н. Я.
Харківський національний аграрний університет В.В. Докучаєва
(62483, Харківська обл., Харківський р-н, п/в «Докучаєвське-2», навчальне містечко ХНАУ, кафедра філософії, історичних і соціальних дисциплін,
тел.: (0572) 99-76-44), E-mail: office@knau.kharkov.ua

Новітні, штучно створені винаходи ставлять під питання біоетичні межі збереження сутності людини і природи. В умовах експансії новітніх технологій, що радикально змінюють не лише довкілля, а власне і природу людини, протиставляють цінності наукової новизни й ефективності фундаментальним правам живих істот, біоетика захищає права всього живого на самозбереження та розвиток, обґрунтовуючи їх етичними імперативами благоговіння перед життям і моральною відповідальністю людства за все живе

Особливість біоетики полягає саме в тому, що її принципи діють системно, як смислова та логічна цілісність. Етичні принципи, згідно з міркуваннями дослідників, становлять систему, елементи якої ієрархічно організовані, збалансовані, логічно не суперечливі. Тому їхнє застосування повинно враховувати взаємодію науки і етики, що вимагає захищати не лише людину, а й весь тваринний і рослинний світ. Поняття коеволюціонізму трактує процес взаємодії природи і суспільства, біосфери і людини в їх гармонійному розвитку. Термін «біоетика» – поняття про моральні засади використання лабораторних тварин і рослин. Біоетика постає наукою виживання, що включає до сфери своєї зацікавленості не лише людину з її тілесністю та ціннісними вимірами, а й світ усього живого. Необхідність створення нової етики, яка протистояла б аморальним виявам науково-технічного прогресу забезпечить не лише стійкий розвиток суспільства, а й розвиток здорової екосистеми.

Отже, збільшується відповідальність за втручання у принципи, закони, які існують об'єктивно. Роль людини-науковця як активного суб'єкта глобального творення, що змінює світ задля своїх інтересів і потреб, зростає. У цьому контексті варто звернутися до вчення А. Швайцера, який застерігає від феномену перетворення окремих людей у «надлюдей». Адже надлюдина, наділена надлюдською силою чи можливостями, може не мати відповідного рівня надлюдського розуму та моралі. Зростає морально-психічна загроза перетворення надлюдей на аморальних, нелюдських суб'єктів володіння життям і смертю «звичайних, нижчих» людей. Це загрожує проблемами як теперішнього, так і майбутнього.

Ідея єдності людини і природи розвивалася у вченні українського філософа В. Вернадського. Згідно з новою ноосферною ідеологією, істинне призначення людини – вносити імперативи добра, мудрості, відповідальності в буття. Біоетика це новітня дисципліна, яка проводить систематичне дослідження людської поведінки у межах наук про життя та здоров'я, що здійснюється у світлі моральних цінностей і принципів.